

Fragment pracy magisterskiej

Polityka międzynarodowa Kościoła rzymskokatolickiego w okresie pontyfikatu papieża Jana Pawła II

Autor: Jarosław Milewczyk
Tel. 0-507-526-396
admin@alternatywa.com

Uwaga: Nie wyrażam zgody na publikowanie prezentowanych danych, treści, rycin w jakiegokolwiek formie bez uprzedniej zgody autora!

3. Sondaż dotyczący pontyfikatu Jana Pawła II

Ponieważ stosunek Polaków do pontyfikatu Jana Pawła II nie był, przedmiotem szerokiego zainteresowania mediów oraz ośrodków badania opinii publicznej, postanowiłem samodzielnie wykonać sondaż, który chociażby w zarysie przedstawił opinię społeczeństwa na ten temat. Zadałem pytania, uwzględniając sfery, których długo unikały bądź nadal unikają media.

Zdaniem ks. Adama Bonieckiego, to, co zostawił po sobie Jan Paweł II niekoniecznie musi mieć odzwierciedlenie w sondażach, ale to, co ma na myśli ksiądz Boniecki bardziej związane jest ze sferą sacrum...

Sondaż został uruchomiony w internecie pod adresem <http://www.pontyfikat.webankiety.pl> 15 stycznia 2008 roku i trwał do 7 kwietnia 2008. Był reklamowany w różnych serwisach i portalach internetowych: alternatywa.com, plikownia.pl, wypocznij sobie.pl, a także na stronach internetowych tygodników „NIE”

The screenshot shows the homepage of the website www.NIE.com.pl. At the top, there is a navigation menu with links: [w numerze](#), [w kiosku](#), [archiwum](#), [forum](#), [chat](#), [relacja](#), [sklep](#), [głosy](#), [Ruch "NIE"](#). Below the menu, it says "NUMER 06/2008" and "Prenumerata! papierowa | SMS | kartą kredytową". The main headline reads "W tym tygodniu w kiosku". Below that, a box contains the text: "Zapraszamy do wzięcia udziału w ankiecie dotyczącej pontyfikatu JP2: <http://pontyfikat.webankiety.pl>". Underneath, it says "Pierwsza dymisja w rządzie Tuska Konkurs 'NIE'". At the bottom, there is a small text block: "Nasi Czytelnicy błyskawicznie zareagowali na kłopoty ministra finansów Jacka Rostowskiego z protestem celnikami oraz ministra sportu i turystyki Mirosława Drzewieckiego z ostrzeżeniem UEFA o niewystarczających przygotowaniach Polski do Euro 2012. I choć pierwsze trzy miejsca ministrów typowanych przez Czytelników do odstrzału pozostają bez zmian, to 'drugi szereg' depcze im po piętach. Oto cały ranking:"

[zrzut ekranowy 1] oraz „Fakty i Mity”. W ankiecie wzięli udział studenci i studentki Uniwersytetu Gdańskiego. Próba zainteresowania mediów

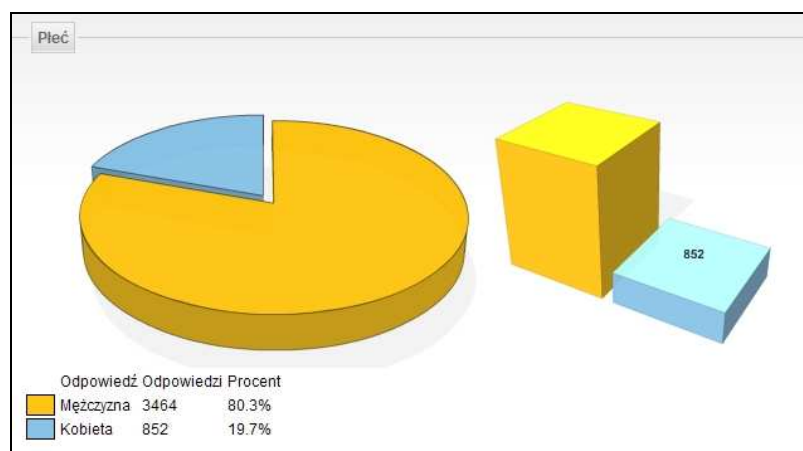
komercyjnych, w tym katolickich, nie powiodła się, mimo początkowego zainteresowania, jakie wzbudziła wśród niektórych dziennikarzy. Aby więc pozyskać jak najbardziej miarodajną grupę respondentów, uruchomiłem kampanię reklamową w serwisie Google, co przełożyło się na prawie 2,5 miliona odsłon reklamy sondażu i 3226 respondentów, którzy uruchomili ankietę [zrzut ekranowy 2].

The screenshot shows the Google AdWords interface for a campaign named 'Ankieta / sondaż'. The campaign status is 'Wstrzymana' (Paused). The budget is 250,00 zł / dzień. The campaign is targeting 1 language and 9 locations. The total clicks are 3,226, impressions are 2,496,651, and the CTR is 0,12%. The average cost per click (CPC) is 0,52 zł.

Nazwa Grupy reklam	Stan	Domyślna stawka Preferowany CPC	Kliknięcia	Wyśw.	CTR	Śr. CPC
Ankieta pontyfikat	Kampania wstrzymana	0,25	3 226	2 496 651	0,12%	0,52
Razem	-	-	3 226	2 496 651	0,12%	0,52

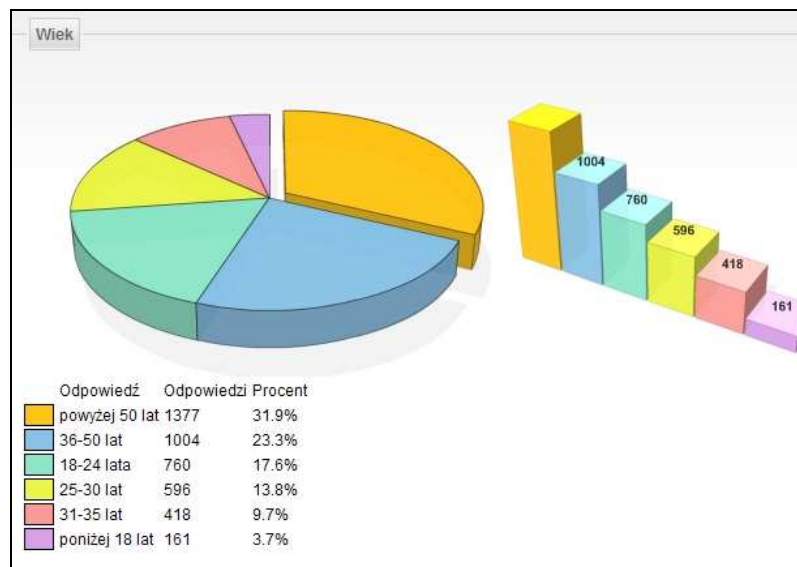
[zrzut ekranowy 2]

Ogółem w ankiecie wzięło udział 5 586 respondentów. Odpowiedzi na pytania udzieliło 4 316 respondentów, z czego 99,83% na wszystkie przedstawione pytania. W większości respondentami byli mężczyźni. Stanowili oni grupę 80,3% badanych [ryc. 1]

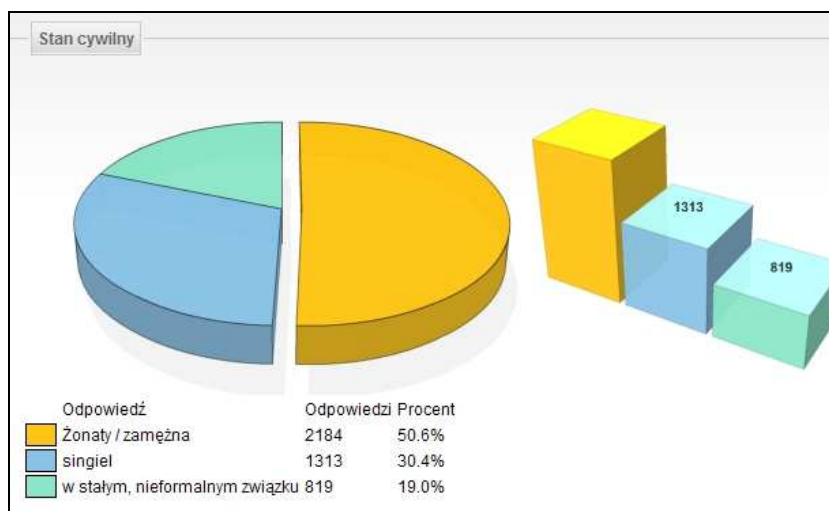
[Ryc. 1]

Ponad 55% respondentów to osoby powyżej 36 roku życia. Grupa wiekowa 18-30 lat stanowiła 31,4%. [ryc. 2]

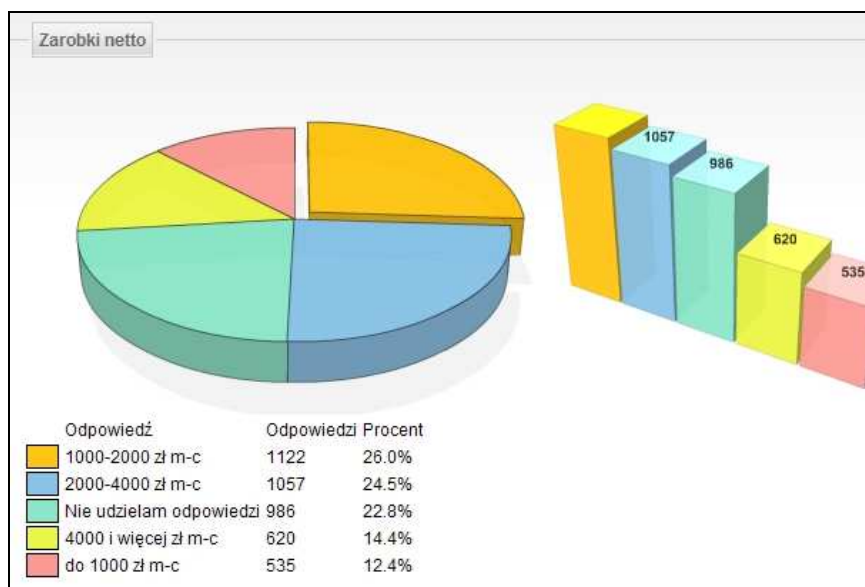
[Ryc. 2]

Osoby żyjące w pojedynkę, tzw. single to nieco ponad 30% respondentów. Pozostała część ankietowanych to żyjący w stałych, formalnych lub nieformalnych związkach [ryc.3].

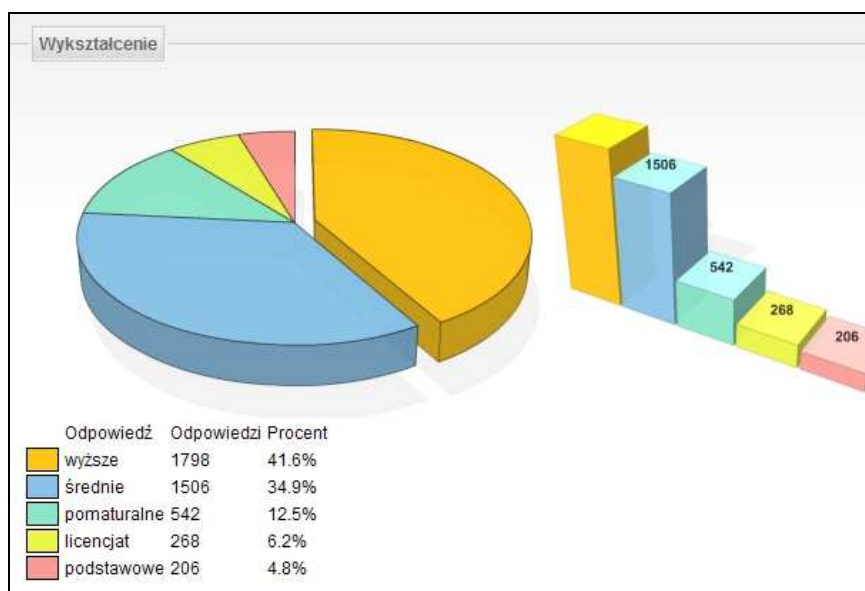

[Ryc. 3]

Zarobki i wykształcenie ankietowanych przedstawiły się odpowiednio jak na [ryc. 4] oraz [ryc.5].

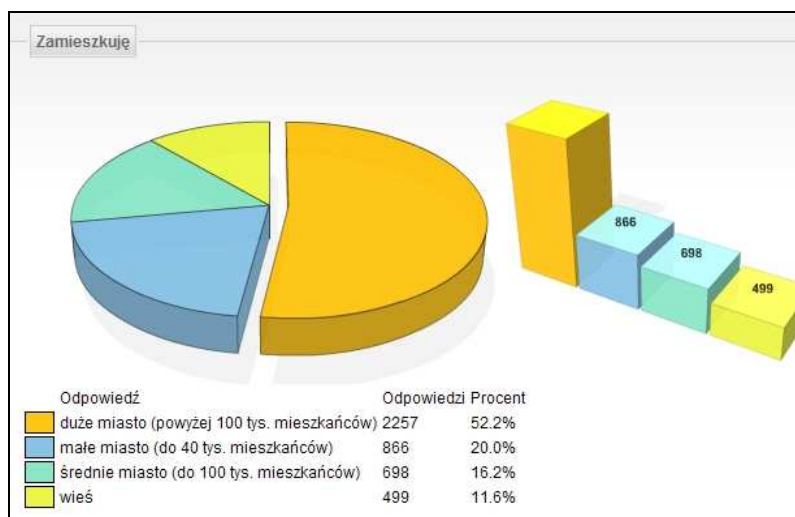

[Ryc. 4]

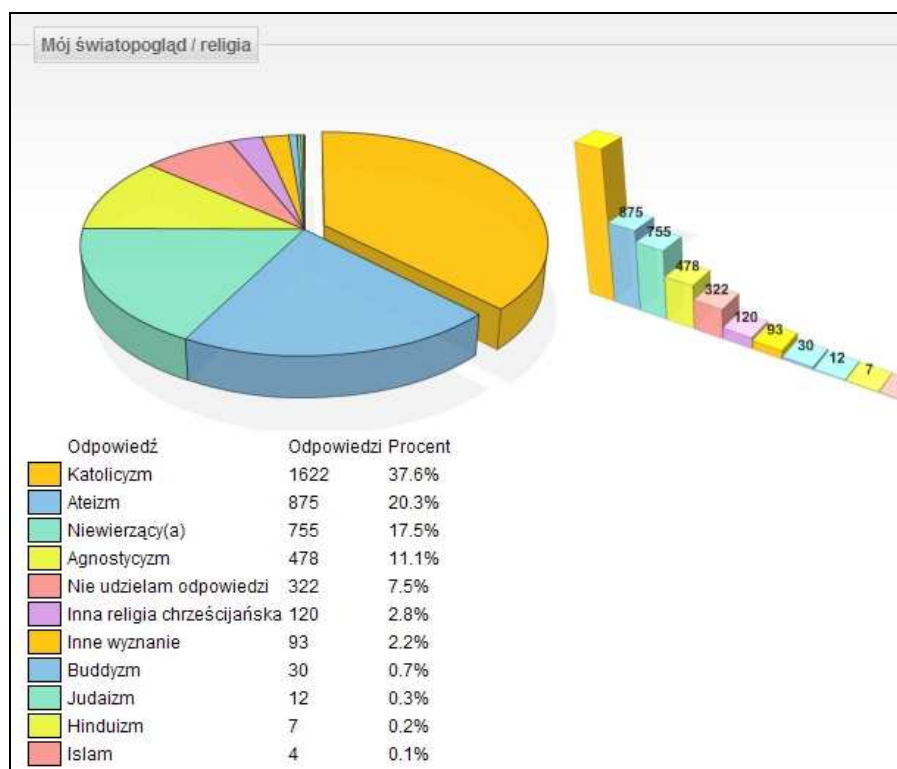
[Ryc. 5]

Najwyższy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem wyższym tj. 41,6%. Najwyższy, bo aż ponad 52% odsetek ankietowanych to mieszkańcy dużych miast, powyżej 100 tys. mieszkańców – [ryc. 6].

[Ryc. 6]

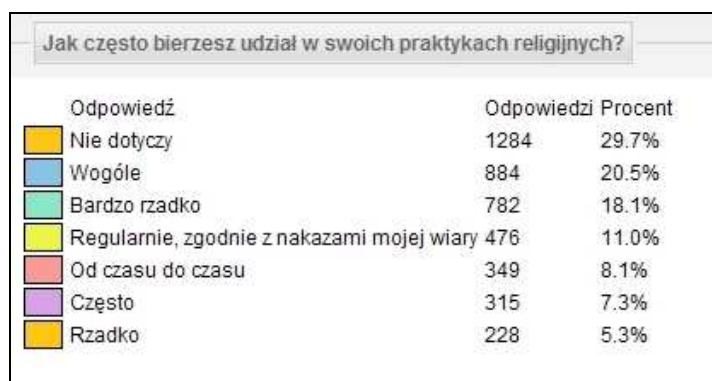
Wśród ankietowanych katolicy stanowili 37,6% i byli najliczniejszą grupą wśród respondentów. Udział pozostałych wyznań i światopoglądów przedstawiał się jak na [ryc. 7].

[Ryc. 7]

Pytanie o częstotliwość udziału w praktykach religijnych wskazuje na zaskakująco niski odsetek osób, które przestrzegają swoich zasad wiary. Jedynie 11% ankietowanych bierze udział w praktykach religijnych zgodnie z wymogami

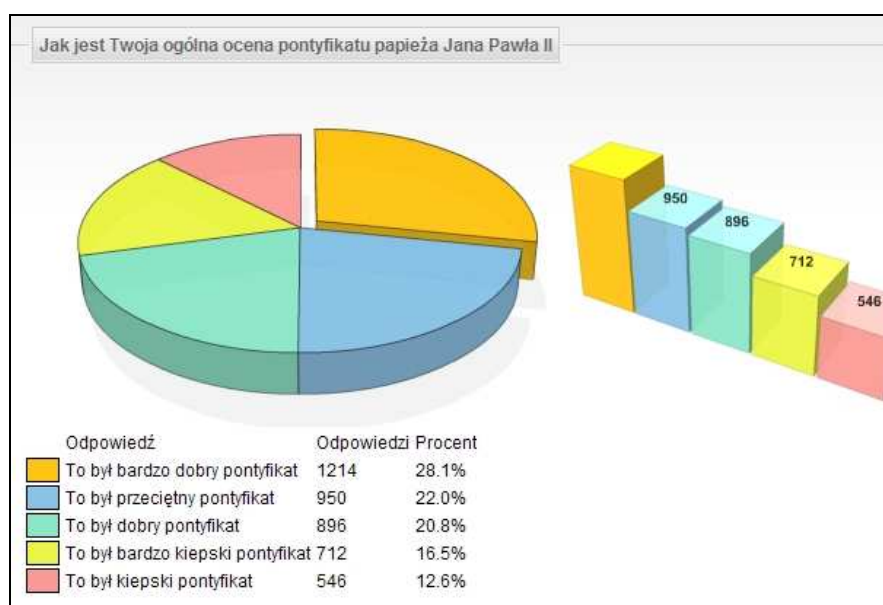
wyznawanej przez siebie religii. Szczegółowe przedstawienie wyników częstotliwości udziału w praktykach religijnych przedstawia [ryc. 8].

[Ryc. 8]

Wśród katolików odsetek osób, którzy zgodnie z nakazami wiary biorą udział w praktykach religijnych był wyższy i wynosił 25,9%.

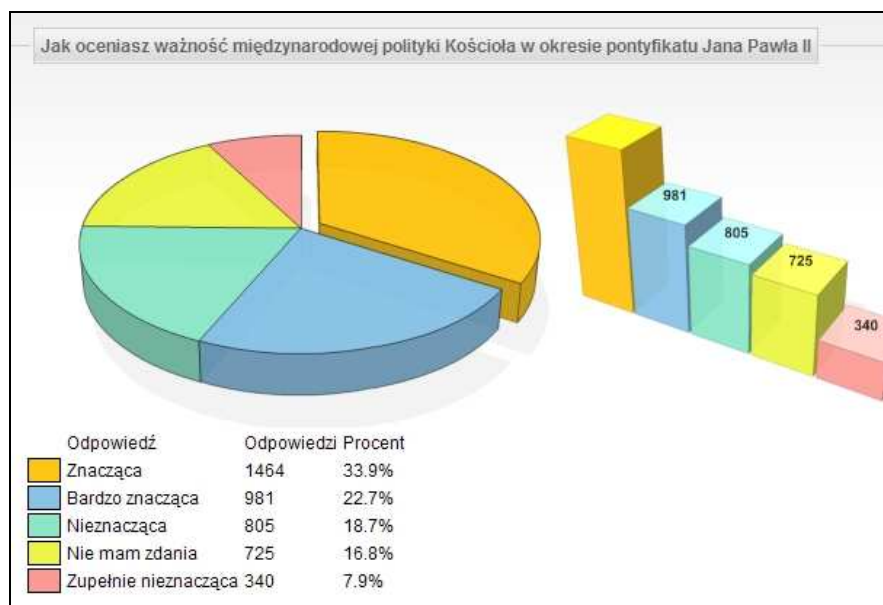
Pytanie o ogólną ocenę pontyfikatu Jana Pawła II przedstawia się następująco. Co trzeci badany uważa, że był to bardzo dobry pontyfikat. Co piąty, że dobry. 22% ankietowanych jest zdania, że pontyfikat polskiego papieża był „przeciętny”. Zdanie, że pontyfikat Jana Pawła II można uznać za „kiepski” lub „bardzo kiepski” wyraziło 29% badanych [ryc. 9].

[Ryc. 9]

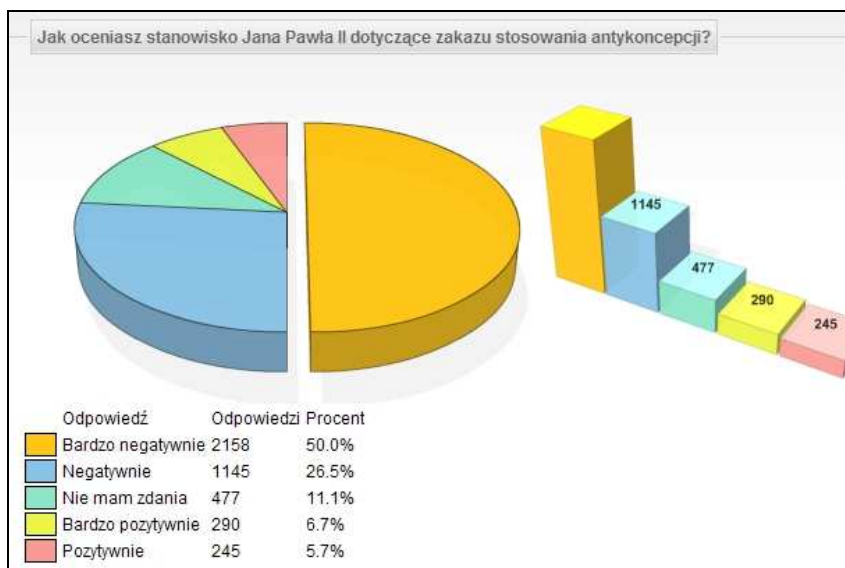
60,1% katolików odpowiedziało, że był to bardzo dobry pontyfikat, a 22,3%, że dobry.

Kolejne pytanie dotyczyło oceny ważności polityki międzynarodowej Kościoła rzymskokatolickiego w okresie pontyfikatu Jana Pawła II. Ponad 56% badanych udzieliło odpowiedzi uznającej politykę Kościoła w tym okresie za ważną lub bardzo ważną. Jedynie niecałe 8% było zdania, że polityka była zupełnie nieznacząca [ryc. 10].

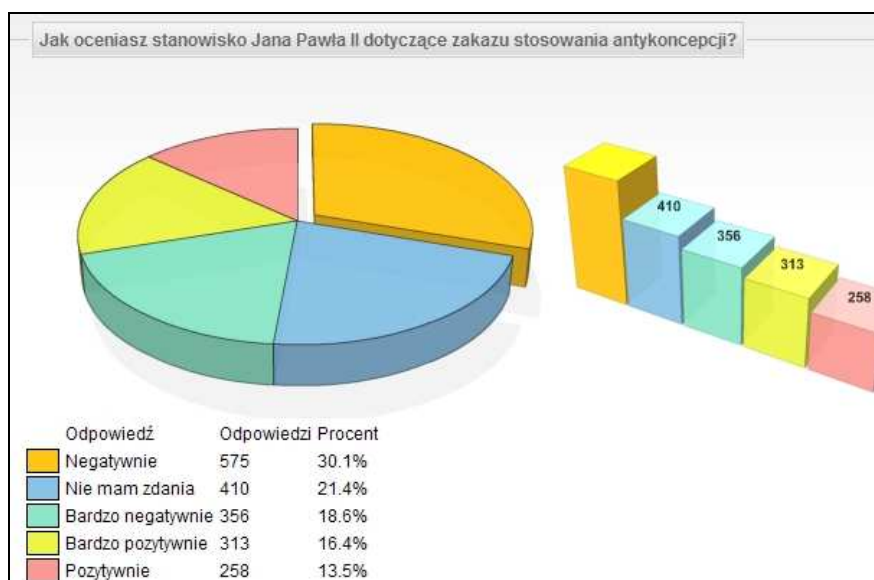
[Ryc. 10]

Odpowiedź na kolejne pytanie dotyczące polityki społecznej Karola Wojtyły w sprawie metod zapobiegania ciąży bezdyskusyjnie wskazują na pogłębiający się konflikt pomiędzy opinią wierzących a społeczną nauką Kościoła. Konflikt, który trwa i narasta od czasu ogłoszenia encykliki *Humanae vitae* przez Pawła VI. 76,5% ankietowanych ocenia negatywnie lub bardzo negatywnie politykę społeczną Jana Pawła II dotyczącą antykoncepcji. Pozytywnie lub bardzo pozytywnie ocenia tę politykę tylko nieco ponad 12% ankietowanych [ryc. 11].

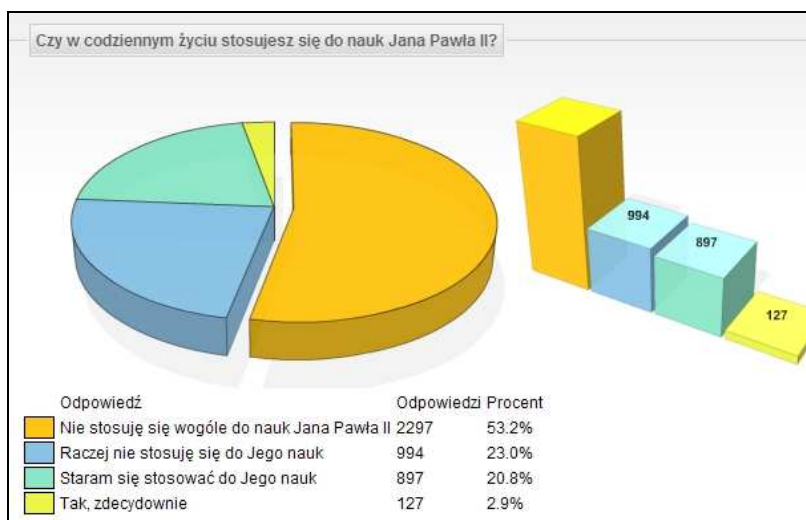
[Ryc. 11]

Porównując odpowiedzi na to pytanie wyłącznie wśród grupy respondentów, którzy zadeklarowali się jako katolicy nie dostrzegłem ekstremalnie dużych odchyłeń niż wśród całej grupy badanych. 48,7% ocenię tę politykę negatywnie, lub bardzo negatywnie. Nie miało zdania 21,4% badanych. Prawie co trzeci badany określił stanowisko Jana Pawła II w sprawie antykoncepcji jako pozytywne lub bardzo pozytywne [ryc. 12].

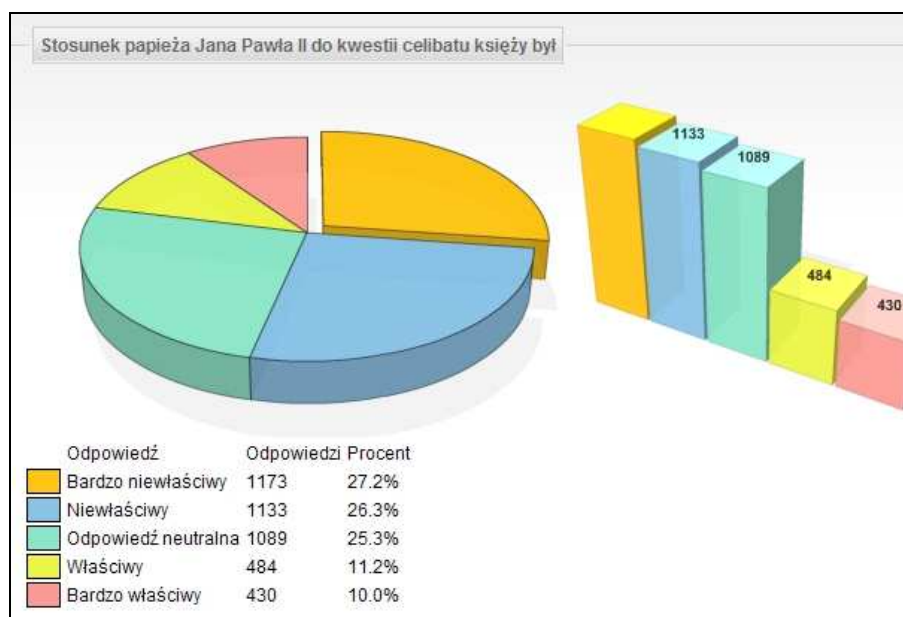
[Ryc. 12]

„Czy w życiu codziennym stosujesz się do nauk Jana Pawła II?” Na to pytanie 53,2% ankietowanych odpowiedziało zdecydowanie nie, „raczej nie stosuję się do Jego nauk” odpowiedziało 23%, „stara się stosować” do nauk papieża 20,8%, a zdecydowanie postępuje zgodnie z naukami papieża 2,9% badanych [ryc. 13].

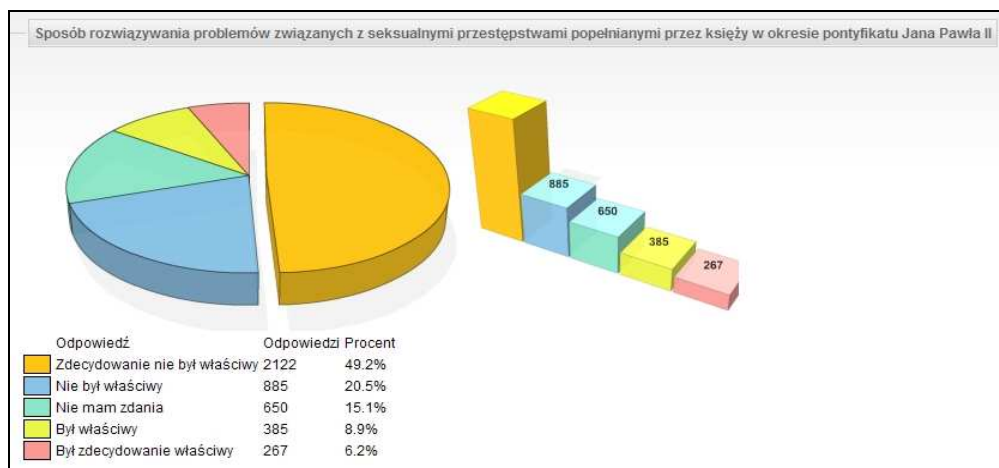
[Ryc. 13]

Ocenę stosunku papieża do celibatu księży przedstawia [ryc. 14]

[Ryc. 14]

Kwestia rozwiązywania problemów związanych z seksualnymi przestępstwami popełnianymi przez księży w okresie pontyfikatu Jana Pawła II w prezentowanym sondażu przedstawia się druzgocąco. 2/3 badanych jest zdania, że sposób rozwiązywania tych problemów był „niewłaściwy” lub „bardzo niewłaściwy” [ryc. 15]

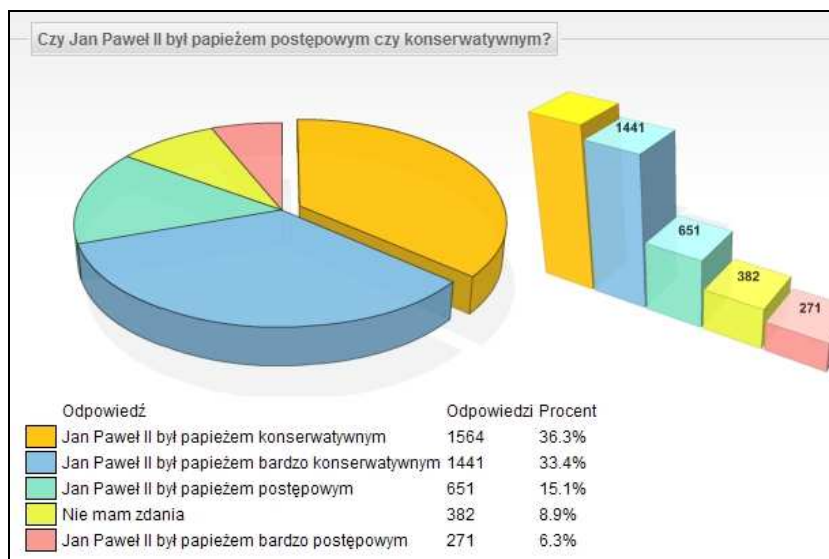
[Ryc. 15]

Dla porównania odpowiedzi wśród respondentów, którzy określili się jako katolicy rozkładają się następująco [ryc. 16]:

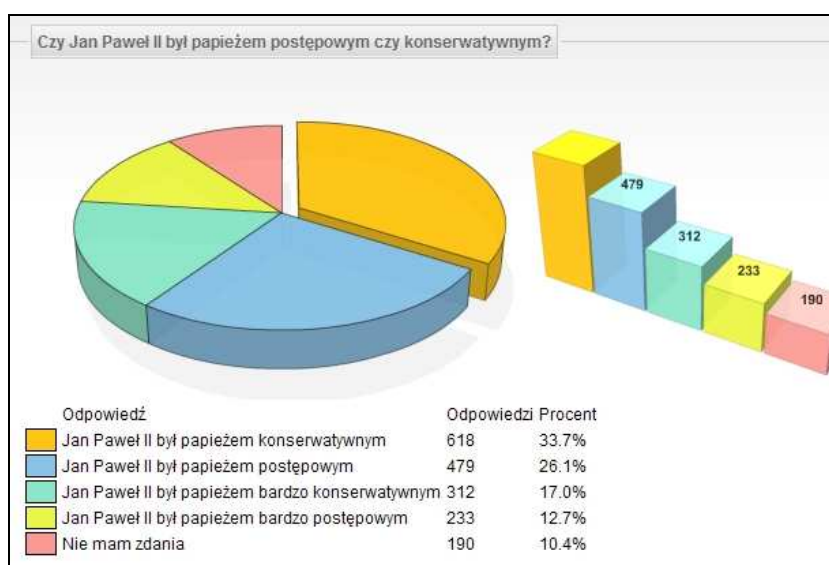
[Ryc. 16]

Ostatnie pytanie w sondażu brzmiało: „Czy Jan Paweł II był papieżem postępowym czy konserwatywnym?”. Nieco ponad 21% uznało papieża za „postępowego”, lub „bardzo postępowego”. Blisko 70% respondentów uznaje Jana Pawła II za konserwatystę, a prawie 9% nie miało zdania [ryc. 17].

[Ryc. 17]

Co ciekawe, ponad połowa badanych katolików uznała papieża za konserwatystę [ryc. 18]:

[Ryc. 18]

Oczywiście przeprowadzona ankieta nie pozbawiona jest błędów wynikających z wykorzystania medium, jakim jest internet. Niewątpliwie jej atutem jest pełna anonimowość respondentów, a co za tym idzie prawdopodobnie większa rzetelność i prawdziwość udzielonych informacji niż w ankiecie przeprowadzonej np. przez ankietatorów na ulicy czy telefonicznie. Kolejnym atutem jest liczba ankietowanych, co w większości przypadków pozwala zmniejszyć margines błędu. Minusem ankiety internetowej jest nadreprezentatywność osób bogatszych oraz posiadających

umiejętność posługiwania się komputerem czy internetem. Jednak mimo tego, pozyskane tą drogą wyniki badań wcale nie muszą odbiegać znacząco, od wyników jakie mógłby uzyskać profesjonalny ośrodek badań opinii. Gdyby oczywiście ktoś takie badania ostatecznie zdecydowałby się przeprowadzić.

Gdy kończyłem pisać pracę, zapoznałem się z wynikami badań OBOP-u, które przeprowadził na zlecenie Centrum Myśli Jana Pawła II „*Wartości Polaków a dziedzictwo Jana Pawła II*”. Niektóre z zagadnień badania pokrywają się z tymi, które zawarłem w przeprowadzonym sondażu. W badaniu OBOP-u 79% ankietowanych deklaruje, że stosuje w swoim życiu nauki Jana Pawła II. 49% zadeklarowało, że nie akceptuje sprzeciwu papieża wobec antykoncepcji, 15% akceptuje całkowicie to stanowisko, 27% aprobuje je częściowo (co to tak naprawdę znaczy, tego raport nie precyzuje). Dla ponad 60% badanych rola Jana Pawła II w zmianie na lepsze ich podejścia do spraw religijnych była równa zero. 26% badanych akceptuje sprzeciw papieża dla aborcji, a 42% popiera ten sprzeciw częściowo. 22% badanych zupełnie nie akceptuje tego stanowiska. OBOP przeprowadziło badanie na próbie 1000 Polaków powyżej 15 roku życia.¹⁴³

Interesujące również są wyniki badań CBOS-u z maja 2007 roku. Poniżej tabela, która przedstawia zestawienie odpowiedzi dotyczące religijności Polaków na przestrzeni lat 200-2007:

¹⁴³ Gazeta Wyborcza, W czym Jan Paweł II zmienił moje życie?, K. Wiśniewska, 03.04.2008.

Który z poniższych opisów najbardziej pasuje do Pana(i) sytuacji?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	III 2000	X 2003	II 2005	V 2005	IV 2006	IV 2007
	w procentach					
Jestem wierzący(a) i stosuję się do wskazań Kościoła	56,7	53,9	57,6	65,9	62,9	55,0
Jestem wierzący(a) na swój własny sposób	39,6	42,8	39,0	31,5	31,8	39,3
Nie mogę powiedzieć, czy jestem wierzący(a) czy też nie	1,3	1,0	0,6	0,8	1,7	2,4
Nie jestem wierzący(a) i nie interesuję się tymi sprawami	0,7	0,6	1,0	0,4	1,7	1,4
Jestem niewierzący(a), ponieważ nauki Kościołów są błędne	0,4	0,6	0,4	0,1	0,8	0,4
Inne	0,5	0,7	1,2	1,1	1,0	0,8
Trudno powiedzieć	0,8	0,4	0,1	0,1	0,1	0,7

Tabela 2¹⁴⁴

W opracowaniu powyższego badania najbardziej istotne wydają się być trzy konkluzje, które przytaczam w całości: *Wymowne jest również to, że grupa osób określających się jako niewierzące, niezdecydowane lub obojętne religijnie, choć nadal nie jest liczna, w ostatnich dwóch latach się podwoiła (z 3% do 6%). (...) Wyniki naszego sondażu wskazują, że przywiązanie do następcy Jana Pawła II – jego nauczania i wskazań – jest jak dotąd znacznie słabsze. Choć powszechnie mówi się że nauczanie Benedykta XVI w znacznej mierze jest kontynuacją nauk głoszonych przez Jana Pawła II, tylko dwie piąte Polaków (45%) deklaruje znajomość treści nauczania obecnego papieża. (...) Okazuje się jednak, że nawet wśród osób regularnie praktykujących religijne przywiązanie do nauczania papieża Benedykta XVI jest wyraźnie słabsze niż wyrażane jeszcze rok temu w stosunku do nauk głoszonych przez Jana Pawła II. (...) Nie ulega wątpliwości, że dla religijności Polaków oraz ich przywiązania do Kościoła bardzo istotna była postać Jana Pawła II. Wiąż z jego następcą, przejawiająca się w znajomości nauczania obecnego papieża oraz stosowania się do jego wskazań, nie jest już tak silna. Dwa lata po śmierci papieża Polaka można zauważyć pewne symptomy osłabienia więzi z Kościołem (...).*¹⁴⁵

Przedstawione badania prezentują dość dużą „sezonową zmienność”, która może świadczyć o dużym błędzie badawczym bądź o relatywnie chwiejnych opiniach

¹⁴⁴ CBOS, Polacy wobec Kościoła oraz nauczania papieża Benedykta XVI dwa lata po śmierci Jana Pawła II, komunikat z badań, Warszawa, maj 2007.

światopoglądowych Polaków. Powtarzane cyklicznie badania dotyczące szeroko rozumianego światopoglądu i religijności naszego społeczeństwa mogą za jakiś czas wskazać prawdziwy trend prawdopodobnych zmian, jakie zachodzą w naszym kraju i których świadkiem są obecne pokolenia.

Trzeba mieć też na uwadze fakt, że sondaże przeprowadzane przez katolickie ośrodki badań mogą być obarczone błędami, a prezentowane w mediach mogą budować fałszywy obraz rzeczywistości.

¹⁴⁵ Ibidem.